

Rudolf Steiner

Básně, modlitby, meditace

Úvodní slovo

Tato sbírka Rudolfa Steinera by chtěla být stručnou ukázkou druhu poezie, která ojedinelým způsobem ukrývá a současně zjevuje osobnost autora. Ukrývá ji v tom smyslu, že nikde není stopy po lyrickém osobním projevu a zjevuje ji, neboť nikde není epicky popisujícího děje. Všechno co je zevní, je současně dějem vnitřním, a vše vnitřní je také něčím zevním. V centru člověka se promítají dva směry světové existence.

Myšlenky se často formovaly do poetických útvarů při nejrůznějších příležitostech, takže se někdy dostala určitá skutečnost do podobných, avšak přece jen rozdílných poloh. Např. představa hledání člověka ve světě a světa v člověku je zde mnohonásobně přebásňována. Podobně „Vánoce“ jsou nazírány z nejrůznějších hledisek. Tématické skupiny v této sbírce, kde mnohé ukázky jsou vybrány z jiných celků, svědčí o velké tvárnosti umělecké inspirace. Přestože jde vždy o myšlenky esoterního křesťanství, vyskytují se křesťanské symboly jen zřídka. Hlavním nervem těchto básní (*modliteb, meditací*) nejsou slova nebo jména, ale určitý postoj lidské duše, její nazírání a chápání světa v nejširším smyslu.

Variety básní působily jisté potíže v překládání z němčiny do češtiny. Báseň vůbec je téměř nemožné převádět do jiného jazyka. Přikročit k této práci se mohlo jen za předpokladu, že i v češtině je možné dodržet určitý rytmus slov, slabik a dramatizaci vět, tedy to, co tvoří báseň, aniž by se porušil původní myšlenkový a citový smysl. Pokud se to podařilo, díky za to jedinečně inspirujícímu tvaru básní v originále.

Poznání člověka

Warum strebt des Menschen...

Proč usiluje
Hledající duše lidská
O poznání
Světa vyššího?
Protože každý z duše pohled
Do bytí smyslového
Mění se v toužebnou otázku
Po bytí božském.

* * *

In dem Herzen webet Fühlen...

V srdci tká citění,
V hlavě září myšlení,
V údech sílí chtění.

Tkající záření,
Sílicí tkaní,
Zářící sílení:

To je člověk.
(*Ecce Homo*)

* * *

In der Lichtesluft des Geisterlandes...

Ve světlém vzduchu duchovní říše
Rozkvétají duševní růže
A jejich červeň září
Do tíhy Země.
To se v lidské bytosti
Zhušťuje ve výtvar srdce;
A v síle krve září,

Jako růží červeň zemská,
Zase tam do duchovních plání.

* * *

Im Herzen...

V srdci
Žije část člověka,
Která ze všech ostatních
Obsahuje hmotu
Nejvíce duchovní.
Která ze všech
Žije duchovně tak
Že se nejvíce
Zjevuje ve hmotě.

Proto je Sluncem
V lidském vesmíru
Srdce;
Proto je člověk
Ve svém srdci
Nejvíce
V nejhlubším zřídle
Své bytosti.

* * *

Der Wahrheit Sinn liegt in der Liebe...

Smysl pravdy v lásce spočívá
Kořen lásky v pravdě se hledá –
Tot' řeč vyššího „já“.

* * *

Wen der Mensch, warm in Liebe...

Když člověk v teple lásky
Jako duše světu se odevzdá,
Když člověk v jasné mysli
Ze světa ducha dobývá,
Pak v duši, duchem zjasněné,

A v duchu, duší neseném,
Duchovní člověk v člověku tělesném
Se opravdově projeví.

* * *

Im Menschenherzen schlagen...

V lidském srdci pulsují
Nejvyšší síly země,
V lidském nitru žijí
Moci říše duševní,
Lidskému úsilí kynou
Cíle světa duchovního,
Avšak lidské „já“
Je samo v dálavách duchovních.
A co člověku
Říká sobě „já“,
Je pouhým zrcadlením
Pravdy jeho samotného.

* * *

Ihr Sucher nach des Lebens Heimlichkeiten...

Vy, kteří hledáte tajnosti života,
Na vás je nyní vydobýt vědomí,
Jak se vytrhnete temnotám.
Poznejte v bytí působící moci,
Zázračné síly srdce a ducha
Poznejte v zrcadle života,
Stojícího před vašimi zraky.
Pomněte slov vidců dávných dob:
Vznikání v běhu času
Je smrtí pro věčnosti.
Z výšin božských padl člověk
Do pozemských omylů a bludů;
Leč vzpomínka na jeho původ
Může mu dát všechnu pravdu bytí,
Utvořit ho v syna Božího
V těle pozemském, v jsoucnosti času.
(Epilog z „Mystéria Eleusínská“ od Schurého)

* * *

Und der Geist der Schwere...

A duch tíhy
Shromažďoval rozpor
A ten se stal ve vůli člověka
— — — odporem.

* * *

Im Lichte wir schalten...

Ve světle jednáme,
Ve zření vládneme.
V myšlení tkáme.

Ze srdce pozvedáme
Duchovní zápas
V záchvěvech duše;

Člověku zpíváme
Zážitky bohů
Ve světě tvoření.

* * *

Im reinen Gedanken findest du...

V čisté myšlence nalezneš
Já, schopné se udržet.
Myšlenku změníš-li v obraz,
Prožiješ tvořící moudrost.

Pocit zhustíš-li ve světlo,
Zjevuješ výtvarnou sílu.
Vůli zvěcniš-li v bytost,
Pak tvoříš bytí světové.

* * *

Dem Stoff sich verschreiben...

Hmotě se zasvětit
Znamená duše rozdrtit.

V duchu se nalézat
znamená lidi spojovat.

V člověku se uvidět
Znamená světy vystavět.

* * *

Im Reich der Gedanken...

V říši myšlenek
V plynoucím životě,
V říši citění
V proudícím světle,
V říši chtění
V zápalném teple –
Kde pramení činy,
Tam jsou bytosti,
K sloužení lidstvu
V chtění sjednoceny,
Když přání pohasla
A sobectví se rodí.

* * *

Die Welt im Ich erbauen...

V „já“ budovat svět,
Ve světech „já“ zřít
Je duši dýcháním.

Prožívat vesmír
V sebe-prociťování
Je tepem moudrosti.

Popsat cesty ducha
Ve vlastním cíli
Je řečí pravdy.

A dech duševní pronikající
Do tepu moudrosti, uvolňuje
Řeč pravdy ze základů člověka
V životních rytmech roku.

* * *

Hier zum Leiden...

Zde připravena trpět
Radovat se
A tvořivě pracovat.
Tam nahoře tká duše
Svůj karmický šat.

* * *

Erschaffe deiner Seele Güte...

Vytvoř své duše dobro
silou vůle.
Vymož své duše krásu
z čistého citu.
Vyploď své duše pravdu
ze světa poznání.

Tak spatři, ó člověče,
Sám sebe, hledaje se

V působící pravdě,
V tvořící kráse,
V plodícím dobru.

* * *

Das Böse, das Übel...

Zlo a nemoc
Zůstávají záhadou
Pokud obraz světa
Pouze smysly samotné
Formovat se snaží.
Ale záhada se vyjasní,
Začne-li hledat duch
Pramen zla a nemoci
V skrytých hlubinách bytí.
(1914)

* * *

Es naht mir im Erdenwirken...

Ke mně se blíží v působení Země,
Dány mi v obraze hmoty,
Nebeské bytosti hvězd.
Ve chtění zřím je v lásce se měnit.

Do mne vnikají v životě vody,
Tvoříc mne v úsilí hmoty,
Nebeské činy hvězd.
V cítění zřím je moudře se měnit.

* * *

Wenn du auf den Geist des Weltenseins...

Namáháš-li se obrátit svůj pohled
K duchu světového bytí,
Pak shledáš sebe jako člověka
Volného na osudové pláni.

Odvrátíš-li se od světového bytí
A chceš svou mysl vést
Jen k zdánlivé podstatě dne,
pak sebe jako obraz člověka
Ve hře osudové ztratíš.

* * *

Es findet die Seele...

Shledává duše,
Která pije světlo,
Na pláních světů
Jak silně procitá.

Pocit'uje se duch,
Který je bez bázně,
V prožívání světů
Jak mohutně vzniká

Vůli má člověk,
Usilující k výšinám,
V základech bytí
Mocně se udržet.

Snaží se člověk
Být nosičem světla,
Jež světy otvírá,
Radostné smysly
V člověku obcerstvující.

* * *

Das Innere finden wir im Äusseren...

Co je vnitřní, najdeme venku,
Co zevní, najdeme v nitru.

* * *

Des Feuers Glut verwandelt...

Žár ohně proměňuje
dřevo v hřejivý popel.
Vůle, uvolňující vědění,
mění slovo v sílu.

* * *

Sprechend lebt der Mensch...

Mluvením žije člověk
Ducha, jež z hlubin duše
Přináší s sebou síly
Aby ze světových myšlenek,
Jako z božského světa,
Vytvořil lidské barvy.
V deklamování ožije
Světová síla světelná,
V recitování pulsuje
Mocnost duše barevná.

* * *

Dein Werk sei der Schatten...

Tvé dílo nechť je stínem
Tvým „já“ vrženým,
Když je osvětlováno

Plamenem vyšší tvé bytosti.

* * *

Erkennen, wie zum Geisteshöhenflug...

Poznejme, že k duchovnímu vzletu
Křídla i v duševním pádu sílí;
Chtít upadnout nesmí duše nikdy –
Z úpadku však moudrost musí vzít.

* * *

Im freien, geisterfassenden Denken...

Ve volném, v duchu uchopeném myšlení
Najít vůli, a ve chtění
Pravdivou bytost člověka,
Mocně uskutečňující osobnost
Darovanou světovým bytím,
To uvolňuje svobodu
V životě pravého duševního bytí.

* * *

Die Geisterwelt – sie bleibt dir verschlossen...

Svět duchů zůstane ti uzavřen
Nepoznáš-li v sobě samotném
Ducha, zářícího v duši,
Který může ti nést světlo
V hlubinách i ve výšinách světů.

* * *

Bdění (*Wachsein*)

Ve světových kruzích duchovních
Lidská bytost prostorová ční,
Ve světových říších duševních,
Vane lidská síla životní.

(1922)

* * *

Spaní (*Schlafen*)

V duševním okruhu volnosti (*vůle*)
Lidská síla pudu spočívá,
V duchovním světě slunečním
Tvoří lidská moc myšlenková.
(1922)

* * *

Člověk a svět

Es gibt eine Natur, aber der Mensch...

Je příroda, ale člověk
může se k ní přiblížit,
když se od ní zničit dá.

Je lidská duše, ale příroda
může se k ní přiblížit,
když se stane přeludná.

* * *

Wenn der alte Mensch sagte...

Když dávný člověk řekl:
poznej sebe sám – a on
se pak charakterizoval jako svět,
tak naznačil, že jeho bytost
není tu na Zemi.

Když charakterizoval se Řek
v tom „Poznej sebe sám“ – jakožto svět,
tak naznačil, že jeho bytost
se tímto popírá.

Moderní člověk však sebe popírá,
nepoznává-li se jako duch.
(1923)

* * *

Es sprechen zu dem Menschensinn...

K lidské mysli promlouvají
Věci v dálkách prostoru.
Měnící se v proudu času.
Poznáním žije lidská duše
Dálkami prostoru neomezena
A neporušena prouděním času.
V duchovní oblasti své

Bytosti nachází nejhlubší základ.

* * *

Es sprechen zu den Sinnen...

K smyslům promlouvají
Věci v dálkách prostoru.
Měnící se v proudu času.
Poznáním vniká lidská duše
Dálkami prostoru neomezena
A nezmýlena proudem času.
Do říše věčnosti.

* * *

Es sprechen zu den Menschensinnen...

K lidským smyslům promlouvají
Věci v dálkách prostoru.
Duševní síle se oznamují
Proměny v proudu času.
Procitající k duchovnímu bytí
Vyprošťuje se z omezení těla
Vnitřní bytost člověka
A zří ve skutečnostech ducha
Hlubokou svého bytí vládu
V říši věčnosti.

* * *

Suche im eigenen Wesen...

Hledej ve své bytosti
A nalezněš svět;
Hledej v řízení světů
A nalezněš sebe,
Pozoruj výkyvy
Mezi sebou a světem
A tobě se odhalí:
Lidská bytost světů;
Světová bytost člověka.

* * *

Rätsel an Rätsel stellt sich im Raum...

Záhada nad záhadu v prostoru se tyčí,
Záhada nad záhadu uplývá v čase;
Řešení přináší jen duch, jenž sebe uchopí
Mimo hranice prostoru, mimo proudění času.

* * *

Wer des Lebens Rätsel will verstehen...

Kdo chce rozumět života záhadám,
Musí tíhnout k duchovním výšinám,
Neboť záhadu duše nevyřeší ti,
Kdož zůstávají ve světle smyslovém.

* * *

Wesen reiht sich an Wesen in Raumesweiten...

Bytost za bytostí se řadí v dálkách prostoru,
Bytost za bytostí plyne prouděním času.
Zůstaneš-li v těchto dálkách a proudech,
Pak jsi, ó člověče, v říši pomíjející.
Mocně se však pozvedá tvá duše nad to vše,
Když v tušení či vědění zří nepomíjivost
Mimo dálky prostoru a mimo času běh.

(Hamburg 1910)

* * *

Willst du die Welt erkennen...

Chceš-li poznat svět,
Pohleď sám do sebe;
Chceš-li člověka znát,
Pohlédni do světa.
Když člověka jako ducha chceš znát,
Pohleď v nádhery světa zašlého.
Když krásy příštího světa chceš znát,
Pohleď v zárodečnou povahu
Lidské tělesné přítomnosti.
Poznání člověka je poznáním světa
A poznání světa poznáním člověka.

* * *

I. Der Welten Rätsel...

Záhada světů
Jen slovem a ideou se nerozřeší,
Nazíráním člověka
Začíná se řešit v životě poznání.

* * *

II. Sich selbst empfangen vom Welten-Sein...

Sebe sama přijmout ze světů bytí
A svět prožívat jako bytí vlastní,
To jediné je cestou k cíli vidoucích.

* * *

Des Innern Wesen erkenne...

Podstatu nitra poznávej
V duchovních základech světů;
A světů vnitřní sílu
Může ti zvěstovat bádání
Ve vlastní tvé síle duševní.
Tak hledej v zevnějšku vnitřek
a v sobě samotném svět.

* * *

Alles Äussere soll entzünden...

Všechno zevní má roznítit:
poznání sebe.
A nitro má zase učinit:
poznání světa.

* * *

Der Menschenseele Rätsel...

Záhada duše člověka
Se odhaluje duchovnímu oku
V pohledu do vesmíru světů;
Vesmírných světů tajemství
Řeší duševní pohled
Do nitra člověka.

* * *

Sich in der Welt...

Sebe ve světě
Zřením vypátrat
A v sobě svět
žijící nalézat
Je nosnou silou bytí.

* * *

Willst du dich selber erkennen...

Chceš-li poznávat sebe sám,
Pohlédni ve světě do všech stran,
Chceš-li však poznat zase svět,
Pohleď do vlastních hlubin zpět.

* * *

Willst du das eigene Wesen erkennen...

Chceš-li proniknout svou bytostí poznáním,
Ve světě rozhlédni se do všech stran
A chceš-li v pravdě prohlédnout svět sám,
Své vlastní duši pohlédni do hlubin.

* * *

Es drängt sich in den Menschensinn...

Do lidské mysli se vtírá
Záhavně ze světových hlubin
Přebohaté množství hmoty.
V základech duše proudí

Obsažně ze světových výšin
Ducha zjasňující světlo.
V lidském nitru se shledávají
V moudrostiplnou skutečnost.

* * *

Meine Seele und die Welt sind Eines mir...

Má duše a svět mně jedno jsou.
Život je kolem mě jasnější,
Život je pro mě těžší.
Život je ve mně bohatší.

* * *

Im Sterben erreift das Weltenwalten...

V umírání zraje vláda světů
Tvářnosti mizí v tvářnostech
Jsoucno pociťuj jsoucno.

* * *

In Deinem Denken leben Weltgedanken...

V Tvém myšlení žijí myšlenky světů,
V Tvém cítění žijí síly světů,
V Tvé vůli působí bytosti světů.

V myšlenkách světů se vytrácej,
Silami světů se prožívej,
Z bytostí světů se utvářej.

* * *

Des Lichtes webend Wesen erstrahlet...

Světlo tkající bytost září
Od člověka k člověku,
K naplnění světa pravdou.
Požehnání lásky rozehřívá
Duši na duši druhé,
K oblažení všech světů,

A poslové ducha snoubí
Lidská díla žehnající
S cíli světovými,
A může-li obojí spojit člověk,
Který je v člověku,
Pak prozařuje světlo ducha
Teplem duševním.

* * *

Die Weltgedanken zu erfassen...

Uchopit světové myšlenky,
Tělu vytrhává duši
A v ní uvolňuje ducha.
Duševní vůli roznítit
Na světových myšlenkách
A ve chtění vrátit světu,
Co svět může dát myšlení:
Osvobozuje v tvůrčí síle lásky
Člověka pomocí světů,
Světy pomocí člověka.

* * *

Des Lichtes webend Wesen, es erstrahlet...

Světlo tkající bytost září
Prostorovými světy,
K naplnění světa bytím.
Požehnání lásky rozehřívá
Postupujícími časy,
K vyvolání všech světů zjevení.
A poslové ducha snoubí
Světlo tkající bytost
Se zjevením v duších;
A s obojím může-li člověk
Spojit svou vnitřní bytost,
Pak žije v duchovních výšinách.

(Z mysterijního dramatu „Brána zasvěcení“, 1910)

* * *

Im Suchen erkenne dich...

V hledání se poznávej
A budeš sobě podstatou.
Unikne-li ti hledání,
Máš se sice v bytí,
Leč bytí tobě odejme
Pravdu vlastní bytosti.

(1924)

* * *

Suchet das wirkliche, praktische, materielle Leben...

Hledejte skutečný, praktický, hmotný život,
ale hledejte ho tak, aby vás neohlušil
pro ducha, který v něm působí.
Hledejte ducha,
ale ne v nadmyslové rozkoši,
z nadmyslového egoismu,
nýbrž hledejte ho, protože ho chcete nesobecky
použít v praktickém životě, v hmotném světě.
Uskutečňte onu starou zásadu:
„Duch nikdy není bez hmoty
a hmota nikdy bez ducha“,
V tom smyslu, že si řeknete:
Všechno hmotné chceme dělat ve světle ducha,
a toto světlo ducha chceme hledat tak,
aby vytvářelo teplo pro naše praktické konání.
Duch, jehož vedeme do hmoty
až k jejímu zjevení, bez něhož hmota sama
ducha ven vypudí na těle;
hmota, která námi získá zjeveného ducha
a duch, který bude námi povznesen do hmoty,
ty tvoří ono živoucí bytí,
které může lidstvo
přivést ke skutečnému pokroku,
k pokroku, který těmi nejlepšími lidmi
v nejhlubších podvědomých základech duší přítomnosti
může být jen vytoužen.

* * *

Heilsam ist nur...

Uzdravujícím je pouze,
když v zrcadle lidské duše

tvoří se celá společnost
a ve společnosti působí
síla jednotlivé duše.

* * *

Des Geistes Sphäre ist der Seel Heimat...

Sféra ducha je domovinou duše;
A člověk se tam dostane,
Jde-li cestou pravdivého myšlení,
Když volí v srdci sílu lásky
Za svého mocného vůdce,
A otvírá vnitřní smysl duševní
Písmu, všude se zjevujícímu
Ve světovém bytí,
A člověk vždy ho může najít
Jako zvěstování ducha
Ve všem, co zde žije a působí,
I ve všech věcech také
Neživě se šířících prostorem,
Jako ve všem co se děje
ve vývojovém proudu času.

* * *

Im Farbenschein des Äthermeeres...

V barevném svitu éterného moře
Rodí bytost světlo spřádající
Lidské duši tkanivo ducha;
A duchem oplodněna zrající duše
V barevném temnu hlubin prostoru
Chce jít ven, žíznící po světle.
Nezbytný je přírodě duch,
Z duševního bytí ji posilující;
Nezbytná je též lidské duši
Síla světla v éteru světovém.

* * *

Es steigen deine Gedanken...

Tvé myšlenky stoupají

Do hlubin lidské bytosti.
Co tě jako duše zahaluje
Co jako duch k tobě poutáno,
To odplouvá v základ světů,
Z jehož plnosti
Lidé pijící
V myšlení žijí;
Z jehož plnosti
Lidé žijící
Ve zdání tkají.

(Z mysterijního dramatu „Zkouška duše“)

* * *

Es empfangen Angeli...

Přijímají Andělé, Archandělé, Archai
v éterickém tkaní
osudovou síť dotyčného člověka.
Zbytostňují se v Exusiai, Dynamis, Kyriotétes
v astrálním cítění kosmu,
spravedlivé následky zemského žití člověka.
Povstávají v Trúnech, Cherubech, Serafech
jako bytosti jejich činů
spravedlivé utváření zemského žití člověka.

(Dornach 4. 7. 1924)

* * *

Sterne sprachen einst zu Menschen...

Hvězdy mluvily kdysi k lidem,
Jich zmlknutí je osudem světa;
Vnímání toho mlčení
Může být žalem pozemského člověka;
Ale v němém tichu uzrává
Co lidé mluví ke hvězdám;
Vnímání jejich mluvení
Může být silou duchovního člověka.

(25. 12. 1922)

* * *

Es nahez mir im Erdenwirken...

Blíží se ke mně ve tkaní zemském,
V obraze hmoty, mně dávány,
Nebeské bytosti hvězd:
V chtění je vidím láskou se měnit.

Vnikají do mne v životě vodním,
V úsilí hmoty mě tvořící,
Nebeské činnosti hvězd:
V citech je vidím moudře se měnit.

(31. 12. 1922, Dornach)

(V noci po těchto slovech, kterými Dr. Rudolf Steiner uzavřel silvestrovskou přednášku, shořelo do základů původní s obrovským úsilím právě dobudované dřevěné Goetheanum v Dornachu.)

* * *

Roční doby

Zu sommerlichen Höhen...

V době vysokého léta
Pozvedá se jasná bytost Slunce
A mé lidské city bere s sebou
Do svých prostorových dálek.
(Uriel)

* * *

Der Sonnenstrahl...

Sluneční paprsek,
Světlem jiskřící,
Snáší se blíž.

Nevěsta květů,
Barvy budící,
Šťastně ho zdraví.

V plné důvěře
Dceři Země
Paprsek sděluje:

Jak síly Slunce,
Z ducha rašící,
V domově bohů,
Slyší tón světový.

Nevěsta květů,
Barvami zářící,
V zamyšlení vnímá
Světla ohnivě znění.
(Jaro)

* * *

Für das Grab...

Pro hrob,
pro smutek,
pro ctnost,
pro oběť
můj připraveno tělo.

Zemí,
vodou,
vzduchem,
světlem
je zasvěcena duše.

K smrti,
k soudci,
k tvůrci,
ke Kristu
doprovází tě duch.
(Velikonoce)

* * *

Werdet durch den Anblick des Todes...

Pohledem na smrt
ožijte ve své duši.
(1912)

* * *

In Menschenseelen will ich lenken...

Chci do lidských duší vést
Pocit ducha, který by v srdci chtěl
Probudit Slovo Velikonoc.

S duchy lidskými chci myslet
Duševní teplo, aby mohli silně
Pociťovat Zmrtvýchvstalého.

Jasně svítí do zdání smrti
Ducha vědění pozemský žár,
Já se stává okem i uchem světa.
(1914/15)

* * *

Ein Ich gab mir das Göttliche...

Já, to mi dalo božství,
K lidství mě vede Kristus,
Duši oživí mi duch.
(Dornach, 17. 2. 1920)

* * *

Wo Sinneswissen endet...

Kde končí smyslů vědění,
Tam teprve je brána,
Která životní skutečnosti
Otvírá duševnímu bytí;
Duše vytváří klíč,
Když v sobě zesílila v boji,
Který světové mocnosti
Na jejím vlastním poli
Vedou se silami člověka;
Když sama sebou zažene
Spánek, jenž síly vědění
Na jejích hranicích smyslů
Zahaluje duchovní nocí.
(Svatodušní doba)

* * *

Und bin ich in den Sinneshöhen...

A jsem-li ve smyslových výšinách
Plane v hlubinách mé duše
Z duchovních světů ohnivých
Pravdivé slovo bohů:
V duchovních základech tušením
Najdi se spřízněný s duchem.

* * *

Schaue unser Weben...

Nahlédni na naše tkani
Světelné kolotání
Života zahřívání

výšiny

Žij zemsky udržující
A v dechu ztvárňující
Jako bytostně vládnoucí

hlubiny

Pociťuj své lidské kosti
S nebeskou zářivostí
Ve vládě světů spojitosti

*střed
lidské nitro*

Látky se zhušťují
Chyby se rovnají
Srdce se tříbí.
(*Jánská doba*)

* * *

O Mensch...

Ó člověče,
Ke své službě jej utváříš,
V jeho hmotě ho zjevuješ
V mnoha svých dílech.
Ale spásou se ti stane,
Teprve až se ti zjeví
Jeho ducha vznešená moc.
(*Meč Michaelův*)

* * *

Der Erdenleib...

Tělo Země,
Toužící po duchu,
Žije v uvadání.

Duchové semen,
Hmotou tísněni,
Nabírají sílu.

Plody tepla
Z dálek prostoru
Zemi posilňují.

A smysly Země,
Zřící do hlubin,
Vidí budoucnost
V tvoření forem.

Duchové prostoru,
Věčně dýchající,
Klidně pohlížejí
Do tkaní Země.
(Podzim)

* * *

In des Menschen Seelengründen...

V duševních základech člověka
Jisto vítězství žije duchovní Slunce;
Pravé síly lidské mysli
Mohou tušit toto Slunce
V nitru života zimy,
A úsilí doufajícího srdce
Zří slunečního ducha vítězství
V žehnajícím světle Vánoc,
Jako symbol nejvyššího života
V hlubinách zimní noci.
(Štědrý večer 1913)

* * *

Es leben die Pflanzen...

Rostliny žijí
V síle světla slunečního;
Těla lidská působí
V moci světla duševního.
A čím je rostlině
Nebeské světlo sluneční,
To tělu lidskému
Je ducha světlo duševní.
(Vánoce)

* * *

Es schläft der Erde Seele...

Spí duše Země
V teplé době léta;
Zde jasně vyzařuje
Zrcadlo Slunce
V zevním prostoru.

Bdí duše Země
V chladné době zimy;
Zde září duchovně
Skutečné Slunce
Ve vnitřním bytí.

Radostný den léta
Je spánkem Země;
Světící noc zimy
Je pro Zemi dnem.
(*Vánoce*)

* * *

Erde verdeckt die Sonne...

Země zakrývá Slunce,
Zřící síly vynucují
Z elementů Země
Svobodné vidění.
(*Vánoce, Dornach 25. 12. 1922*)

* * *

Isis – Sophia...

Isis – Sofie,
Moudrost Boží
Tu usmrtil Lucifer
A na křídlech světa sil
Odnesl do dálek prostoru.
Kristovo chtění
Působící v člověku,
Vyrve Lucifera ven
A po člunech vědy duchovní
Probudí v lidských duších
Isis – Sofii

Moudrost Boží.
(Vánoce)

* * *

Im Seelenaug sich spiegelt...

Zrcadlí se v oku duševním
Světů světlo naděje,
Moudrost duchu oddaná
Mluví v srdci člověka:
Věčná láska Otce
Posílá Zemi Syna,
Darujícího lidské cestě
V milosti nebeský jas.
(Vánoce 1914)

* * *

Des irdischen Menschheitswerdens...

Zemského vývoje lidstva
Východ Slunce,
To je tím tajemstvím
Na hoře Golgoty;
Ve světle vánočním
Září ranní svítání.
V tomto mírném
Světle svítání
Uctívej duše
Své bytosti
Duchovně spřízněnou
Sílu a pramen bytí.
(Vánoce 1919)

* * *

Zu tragen Geisteslicht in Weltenwinternacht...

Nést světlo ducha v zimní noci světové
Nechť blaženě usiluje pud srdce mého,
Aby zářící zárodky duševní
Kořeny měly v základech světů,
A božské Slovo v temnotě smyslů
Znělo zjasňující veškerým bytím.

* * *

Die Sonne schaue...

V Slunce pohlédni
V půlnoční hodině,
Buduj z kamení
Na tom, co nežije.
Najdi tak v zničení
A v noci smrti
Nové zas tvoření,
Jitřní omládnutí.
Nechť zjeví výšiny
Bohů Slovo věčné
A chrání hlubiny
Útočiště bezpečné.
V života temnotě
Slunce vytvářej.
spřádáním ve hmotě
Radost ducha znej!

(*Vánoce, Basel 26. 12 1921*)

* * *

An Geistesoffenbarung hingegeben...

Oddáním duchovnímu zjevení
Získávám světlo podstaty světů,
Pročištěna vyrůstá síla myšlení,
Aby mi dala mě samotného
A procitajíc se mi uvolňuje
Z moci myšlení sebe – cítění.

* * *

In meines Wesens Tiefen spricht...

V hlubinách mé bytosti mluví
K zjevení pronikající
Tajuplně světové Slovo:
Naplň cíle své práce
Mým světlem duchovním
K oběti sebe skrze mne.

* * *

Jako kouzla zbaven cítím
Duchovní dítě v lůně duše;
Svaté Slovo světové
Zrodilo ve světle srdce
Nebeský plod naděje,
Jásavě rostoucí do dálek světů
Z Božího základu mé bytosti.
(Vánoce)

* * *

Meditace a modlitby

Es leuchten gleich Sternen...

Na nebi věčného bytí
Září jako hvězdy
Bohem seslaní duchové.

Kéž by se zdařilo všem lidem
V říši pozemského působení
Zřít jejich planoucí světlo.

* * *

Ich möchte jeden Menschen...

Co bych chtěl.

Já roznítit z ducha kosmu
chtěl bych každého člověka,
by plamenem se stal
a bytí svého základ
ohnivě rozvíjel.

Jiní, ti by chtěli
čerpat z kosmu vodu,
která plamen uhasíná
a vodou všechno bytí
v nitru tlumí.

Ó radosti, když plamen člověka
plane i tam, kde v klidu odpočívá.
Ó hořkosti, když lidský tvor
je spoután tam, kde chtěl by
v pohybu působit!

(Nalezeno po úmrtí Rudolfa Steinera v jeho zápisníku)

* * *

Zum Lichte uns zu wenden...

Abychom se k světlu obraceli
V bídě temných časů, za ním,
K červánkům ducha ranním
Duševní pohledy posílali:
To necht' je nám chtění lidské,
Zůstávající a navždy jisté.

* * *

Ich ging bis zur Grenze des Todes...

Šel jsem až k hranici smrti,
Vstoupil jsem na práh Proserpinin,

A když jsem prošel všemi živly,
Zase jsem se nazpět navrátil.

O půlnoci uviděl jsem Slunce
Zářící bíle jasným světlem.

Před dolní a horní bohy
Předstoupil jsem tváří v tvář,
A vzýval jsem je z nejhlubší blízkosti.
(Podle Apuleia, 1909)

* * *

Der Wolkendurchleuchter...

Ten, který prosvětluje mraky:
Necht' prosvětlí,
Prosluní,
Prožhne,
Prohřeje
Také nás.

* * *

I. Lebend offenbart der Geist...

Žijící zjevuje duch
Vždy jen svoji sílu.
V umírání však duch ukazuje,
Jak skrze všechnu smrt
Vždy jen k vyššímu životu se chrání.

* * *

II. Der kleinste Erdenmensch...

Nejmenší člověk Země,
Který je synem věčnosti,
Vždy v novém životě vítězí
Nad starou smrtí.

* * *

Aus dem Geiste ist alles Sein entsprungen...

Z ducha povstalo všechno bytí –
V duchu má kořeny všechen život –
K duchu směřují všechny bytosti.

* * *

Die Welten erschau, Seele!

Světy prohlédni, duše !
Duše – uchopuj světy,
Duchu pojmi bytosti,
Z životních mocí působ,
V prožívání vůle stavěj,
V rozkvétání světů důvěřuj
Ó duše poznávej bytosti.

Omezené se obětuj neomezenému.
Co postrádá hranic, zakládej
V hlubinách samo sobě omezení.
V proudu samo sobě zruš,
Jako vlna se udržuje rozplývající
Ve vznikání k bytí se ztvárňující

Omez se, ó neomezené.
(Z „Dvanácti nálad“)

* * *

Ich horche in der Welt stumme Weiten...

Naslouchám ve světě němým dálkám
Nořím se do bytostného Slova
V tichu se stávám Logos nesoucí duší.
Miluji Logos
Obraz ducha.
(Dornach 25. 12. 1922)

* * *

Das Licht macht sichtbar...

Světlo činí viditelnými
Kámen, rostlinu, zvíře a člověka,
Duše činí živoucími
Hlavu, srdce, ruku a nohu.

Raduje se světlo,
Když se kameny lesknou,
rostliny kvetou, zvířata běhají
A lidé konají svou práci.

Radovat se má duše
Když se srdce (světlem šíří,
Myšlenky vznikající hřejí,
A vědomá vůle působí.)
(Nedokončeno, v závorce od Marie Steinerové)

* * *

Es ist ein gross Erleben...

Je velkým zážitkem životní pouti
k Duchu času se pozvednout,
uslyšet, co pravý mudrc říká:
Jen stálým úsilím se k světu vniká.

* * *

Das Weltall wacht...

Světový vesmír bdí
Okruh nebeský sní
Svět planetární spí
Bytost Země odpočívá.

V odpočinku člověk bdí
Ve spánku člověk cítí
Ve snění člověk chce
Ve bdění člověk říká si Já.

Říkám si Já – jsem
Já chci – zanikám
Já cítím – budu
Já myslím – nejsem – ono je.
(1919)

* * *

Wie die Blüt und Frucht...

Tak jako květ a plod,
Zrající duchem Slunce,
Se vyprošťuje z rostlinného kmene,
Tak vystupuje z duševního kmene člověka,
Božským dobrem pěstovaný
Světelný květ pravdy.

* * *

Ohne Glauben bleibt das Werk tot...

Mrtvé je dílo bez víry:
Ta rozdmýchává jeho dech
A nese jej do výšin „já“.
Nasává do sebe dech díla
A jako oběť vznikání
Přináší jej tomu, co tu zůstává.

* * *

Mein Selbst, es drohet zu entfliehen...

Má vnitřní bytost hrozí uniknout,
Mocně přitahována světlem světa.
Nuž nastup ty, mé tušení,
Ve svá práva silou důraznou
A nahraď mi mou sílu myšlení,
Které ve smyslovém zdání
Chce samo sebe ztratit.

* * *

Des Menschen Kräfte sind zweifach geartet...

Síly člověka jsou dvojí;
Proudění sil jde dovnitř:
To dává obsah a vnitřní kořeny bytí;
Proudění sil jde ven:
To dává zdraví a jas životního světla;
Proto trápí-li někoho tvárné síly
těžkého člověka těla
Nechť si myslí nebe jako lehkého
člověka světelného.
(Pro Edith Maryonovou, 9. 2. 1923)

* * *

Die Welt, sie drohet zu betäuben...

Svět ten hrozí ohlušit
Mé duši sílu vrozenou;
Nuž nastup ty, má vzpomínko,
Z duchovních hlubin svítící
A posilni mé zření,
Které jen silami vůle
Může samo se udržet.

* * *

Erahnend regt im Innern sich...

Vytušený hýbe se v mém nitru
Pocit temně mi oznamující:

Jednou v budoucnu poznáš
Že nyní tě pociťovala bytost božská.
(Gabriel)

* * *

Es offenbart...

Je zjevení.
Dívám se.
Zjevení nastalo.

Rodí se vůle.
Svět si vymáhá vůli.
Vůle se zrodila.

A vzniká láska lidská.
Působí láska světa.
A láska lidská uchopuje vůli.

A vůle vidí.
Svět jí umožňuje vidět.
A ona se činí vidoucí.

Rozhodnutou.
V rozhodnutí je zevní svět.
Bylo chtění.

Nastávalo.
Nastalo.
Bylo.

Nastane.
Nastává.
Je.

Vidím stavbu.
Svět staví.
A stavbou se stává člověk.

Tak se stane zbožným.
Svět působí k zbožnosti.
Zbožnost působí.

* * *

Waltender, weiser Willensgeist...

Vládoucí, moudrý duchu vůle,
Tkající všude v duchovních dálavách,
Bytostmi duchovními působící –
Ty jistě také působíš
V hlubinách mé bytosti duševní.
Tvořící láskou pevně připoutej
Mé nitro k světelné své síle.
Tebe najít, „já“ sebe nacházím.

* * *

Nauka o barvách (*Farbenlehre*)

V barvě broskvových květů je ukryta duše.
Z ní je sem přinesena červeň,
která zasahuje do vlastní bytosti duševní.
A ta se cítí naplněna něčím cizím.
Červeň sem zářící je oranžovou
a stává se, vzářena, žlutí.
Je tedy žlut' něčím vyplňujícím,
co vniká do duše.
Červeň je mimo duši se udržující duševností.
Žlut' je v duši sama jako duševnost žijící.
Co je neduševní, pouze žijící, je zeleň.
Zelení vnikáme do prázdna.
Modř: je zářením, které se vzdaluje,
uvolňuje místo, přijímá nás.
Zůstaneme-li na této úrovni
projdeme fialovou nazpět k červení.
A když z červeně ustupujeme
jako z ohně, tak tuhne v obraze.
Červení však nastupuje duševní svět,
jako v modři duševní svět vystupuje.

* * *

Das Schöne bewundern...

Krásu obdivovat,
Pravdu hájit,
Šlechtnost vždy ctít,
Dobro chtít:

To člověka vede
Dál v životě k cílům,
V jednání ke spravedlnosti,
V cítění k míru,
V myšlení ke světlu,

To důvěru dává mu
V řízení Boží,
Jež proniká vládou vše:
Říši vesmírnou
I duše tůň.

(Při vyzvánění zvonů)

* * *

Aus dem Mut der Kämpfer...

Z odvahy bojovníků,
Z krve polí bitevních,
Z bolesti opuštěných
Z národa činů obětních
Vyrosté ovoce ducha –
Obracejí duše v duchovním vědomí
Svou mysl do říše duchů.

* * *

Prosba k andělu strážnému – ve vážných chvílích života

Geist meiner Seele, mein schützender Begleiter...

Duchu mé duše, můj ochraňující průvodče,
buď v mém chtění láskou k lidem,
buď v mém cítění dobrotivostí srdce,
buď v mém myšlení světlem Pravdy.

* * *

Nemocný se modlí:

Ó duchu Boží,
naplň mne v mé duši.
Mé duši daruj sílu,
sílu také mému srdci,

mému srdci, jež hledá Tebe,
hledá Tebe ve vroucné touze,
ve vroucné touze po zdraví,
po zdraví a odvaze k síle.
Odvaze k síle, která mými údy proudí,
proudí jako ušlechtilý dar Boží,
dar Boží od Tebe, ó duchu Boží,
ó duchu Boží, naplň mne!

* * *

Za těžce nemocné

Uzdravující síly necht' se sklání k tobě,
vznešené bytosti necht' vystupují z éterných říší
a sjednocují se s mojí prosbou a mojí láskou
ke tvé duši a k uzdravení tvých éterných sil.

* * *

Meditace pro ošetřující

Požehnání a pomoc přináší nemocnému každý, když je jeho srdce při ošetřování toho, kdo potřebuje pomoci, prodchnuto obsahem slov:

Quelle, Blut, im Quellen wirke...

Prýšti, krvi,
v prýštění působ!
Čilý svale,
povzbuzuj zárodky!
Láskyplná péče
hřejícího srdce
buď hojícím dechem!

Když nás osud staví před příležitost vyzkoušet, jsme-li správně proniknuti Kristem, který působí z našich srdcí do srdcí druhých lidí a jenž spojuje trpícího a bolestí postiženého člověka s námi, tu máme být schopni spojit vlastní cítění s bolestí, která žije v druhém. Proto usilujeme posílit ve svých duších naznačené smýšlení.

* * *

Geister eurer Seelen, wirkende Wächter!

Duchové vašich duší, působící strážcové!
Vaše perutě necht' přinesou
Našich duší prosebnou lásku
Vám v ochranu svěřeným lidem (*duším*) sfér (*jméno zesnulé osoby*),
Aby sjednocena s Vaší mocí
Naše prosba pomáhající zářila
Duším sfér (*jméno zesnulé osoby*),
Které s láskou hledá!
(*Prosba k andělu strážnému za zesnulého*)

* * *

Duchu Tvé duše, působící strážce!
Tvoje perutě necht' přinesou
Mé duše prosebnou lásku
Tobě v ochranu svěřenému pozemskému člověku (*jméno žijící osoby*),
Aby sjednocena s Tvojí mocí
Moje prosba pomáhající zářila
Oné duši (*jméno osoby*),
Kterou s láskou hledá!
(*Prosba k andělu strážnému žijícího člověka*)

* * *

Unsere Liebe sei den Hüllen...

Láska moje (*naše*) budiž schránám,
Jež Tě nyní halí (*obklopují*),
Obětavě vetkána,
Aby chladila Tvůj žár,
Aby prohřála Tvůj chlad.
Stoupej – nesený (-á) láskou,
Obdarovaný (-á) světlem – vzhůru k výšinám.
(*Nad zesnulým*)

* * *

Do světů, ve kterých nyní žije jádro tvojí duše,
ti zasílám
lásku, která chladí tvůj žár,
lásku, která zahřívá tvůj chlad.

A najdeš-li mne, cítící moje myšlenky a city,
chci ti být vždy blízký.

* * *

Im leuchtenden...

Ve světle
Cítím
Životní sílu.
Smrt mě probudila
Ze spánku,
Z duchovního spánku.
Budu tím,
A ze sebe učiním,
Co světelná síla
Ve mně rozzáří.
(Odpověď zesnulého)

* * *

Die Ihrn wachet über Erdenseelen...

Vy, kteří bdíte nad dušemi na Zemi,
Vy, kteří tkáte na duších na Zemi,
duchové, kteří nad dušemi lidí, je ochraňujete,
ze světové moudrosti v lásce působíte,
slyšte naši prosbu,
zřete naši lásku,
kteří s Vaším pomáhajícím zářením sil
spojit by se chtěli,
duchu oddaní, lásku vysílající.

* * *

Die Ihrn wachet über Sphärenseelen...

Vy, kteří bdíte nad dušemi ve sférách,
Vy, kteří tkáte na duších ve sférách,
duchové, kteří nad duševními lidmi, je ochraňujete,
ze světové moudrosti v lásce působíte,
slyšte naši prosbu,
zřete naši lásku,
kteří s Vaším pomáhajícím zářením sil.

spojit by se chtěli,
ducha tušící, lásku vyzařující.

* * *

Pomocné myšlenky pozůstalých zemřelým:

Meine Liebe sei den Hüllen...

Moje láska budiž schránám,
které nyní Tebe halí,
chladíc Tvůj žár,
zahřívajíc Tvůj chlad,
obětavě vetkána.
Láskou nesen,
světlem obdarován, stoupej vzhůru.

* * *

In Welten, wo weilet Deines WesensSeelenkern...

Ve světech, v nichž prodlévá nyní
Tvé bytosti jádro duše,
lásku Tobě vysílám:
aby zahřívala Tvůj chlad,
aby chladila Tvé teplo
Najdeš-li mně cítěním,
chci vždy Ti blízko být.

* * *

Höre Unserer Seelen Bitte...

Vyslyš našich duší prosbu
V důvěře k tobě vysílanou:
K dílu na Zemi potřebujeme
Mocnou sílu z krajů ducha,
Za niž vděčíme mrtvým přátelům.

* * *

In Weltenweiten will ich tragen...

Do světových dálav chci vnést
Cit svého srdce, aby se rozežrálo
V ohni sil svatého působení;

Do světových myšlenek chci tkát
Myšlení své, aby se projasnilo
Ve světle vznikání věčného žití;

Do základů duše chci sestoupit
Oddanou myslí, aby zesílila
K pravým cílům lidského konání;

Tak v klidu Božím se namáhám
S životními boji a starostmi,
Vlastní „já“ připravit pro bytost vyšší;

V touze po míru z radostné práce,
V mém tušení světového bytí,
Chtěla bych splnit povinnost lidskou;

V očekávání smím potom žít
Vstříc své hvězdě duševní,
Jež místo mi udělí v oblasti ducha.
(*Za zesnulého*)

* * *

Jasná lidská hvězda
zhasla v pozemském zření.
Nyní bude v duchovním lesku
zářit duševním očím...

Kdy cítila Tvá tichá
dobrotou zářící lidská velikost
nejkrásnější štěstí života?

Když se Ti podařilo vzbudit
hřejivé světlo štěstí
na životních cestách druhých.

Tak jsi byla sama štěstím
duším, které s Tebou byly...
Hledíš na náš zármutek...

a potřebujeme útěchu v žalu.
Ty sama nás utěšuješ
láskyplnými slovy ducha.

* * *

Moudrost je krystalizovaná bolest.

* * *

Minulost a budoucnost

Es sieht der Mensch...

Člověk vidí
Očima stvořenýma světem,
A co vidí, to ho spojuje
S radostí světa i s bolestí.
Spojuje ho se vším
Co tu je, ale ne méně
Se vším co tu padá
Do temných říší propasti.

Člověk zří
Okem duchem půjčeným,
A co zří, to ho spojuje
S doufáním a oporou ducha.
Spojuje ho se vším
Co má kořeny ve věčnosti
A ve věčnosti nese ovoce,
Ale zřít může člověk
jen když to vnitřní oko
Cítí jako duševní část Boží
Jež na duševním dějišti
V lidském chrámu těla
Konala činy Bohů.

Lidstvo upadá v zapomnění
Na jsoucnost Boha.
My ji však chceme vzít
Do jasného světla vědomí
A nést pak přes popel a suť
Plamene Bohů v srdci člověka.
Tak mohou blesky rozdrtit
V sutiny sny našich smyslů,
My postavíme domy duševní
Na základě poznání
Ocelově pevné bytosti blesku;
A zánik všeho zevního
Nechť je svítáním
Duševního nitra.
Utrpení doléhá
Z mocností síly hmoty,

Naděje svítí
I když nás obklopuje tma,
A jednou ta naděje
Pronikne do naší vzpomínky,
Až opět po temnotě
Žít budeme moci ve světle.
Nechceme, aby tento svit
Jednou v budoucím jasu nám chyběl,
Když nyní v tomto utrpení
Jej vsazen ve svých duších nemáme.
(Berlínským přátelům, 1923)

* * *

In lichten Höhen...

V jasných výšinách,
Kde v Slunci jiskření
Nejkrásnější vážky
Teplými paprsky těkající
Prostoru života se oddávají,
Prodlí jen, má duše.
Tkají, na mě vzpomínající,
Ze síly smutku;
Už pociťuji je,
Jak mě cítí,
Rozechřívající
Jak mnou pronikají, proudí;
Duch taje
V dálkách světů
A tíha Země
Ve světle budoucnosti.

* * *

In Urzeit Tagen...

V pradávných dnech
Přistoupil k duchu nebes
Duch pozemského bytí,
A prosebně pravil:
Já umím promluvit
S duchem člověka;
Však o takovou řeč
Také snažně prosím,

Jíž umí k srdci lidskému
Promluvit srdce světů.
Tu dobrotivý duch nebes
Dal prosícímu duchu
Země umění.
(*Umělci do památníku*)

* * *

Am Werdetag treten an...

Toho dne vzniku nastupují
Vývojové bytosti pradávných časů.
Myšlenky lásky nesou tyto bytosti
Od srdce k srdci,
A myšlenky chtěly by upevnit
V nesoucí vzpomínku na slavnost vzniku.
(*Pod plastikami „Kabirové“*)

* * *

Von vielsagenden Burgestrümmern...

Z významných hradních zřícenin přicházíme.
Zde kdysi sedali staří přemožitelé démonů,
Zesilující sílu vůdce dvanácti hvězdami.
Hrady jsou ve zříceninách,
Astrální svět umlkl;
Leč duchovní síla bují kolem hory,
A tvůrčí moc duševní bouří od moře. –
Kouzelně měnivé je střetání světla a vzduchu,
Jež k duši mocně doléhá,
Ještě i dnes po třech tisíciletích.
A z živelů vzpomínkových obrazů
Posíláme Vám ve věrném smýšlení
A ze srdce láskyplné pozdravy.
(*Milému panu Steffenovi*)

* * *

Der deutsche Geist hat nicht vollendet...

Německý duch nedokončil dosud
Co ve vývoji světa tvořit má,
Starostmi o budoucnost žije v naději,

Pln života doufá v budoucí činy.
V hlubinách své bytosti mocně cítí
Co ukryto ještě zrající, musí působit.
Jak se smí nepochopením protivníků
Oživovat přání po jeho konci,
Dokud se mu zjevuje život,
Udržující jej v kořenech bytosti tvůrčím!

* * *

Im Wollen kommender Erdentage...

Ve chtění nadcházejících dnů Země
Vzniknou, mocně k tvůrčímu životu,
Síly, které pronášeny
Branou smrti a pozemským bolem
V duchu zajisté svítí a hřejí.
V příštích zemských dnech, když v míru
Působnost ducha pozemským údolím
Zjevení své síly vůle
Léčivě ponese lidskými dušemi,
Pak ožije v člověku jako síla bytí
Ušlechtilá vůle, která věrně koná
U brány duchovního světa čin oběti (*smrti*).

* * *

Es wollte im Sinnenstoffe...

Ve tvarech smyslové hmoty
O věčnosti chtělo Goetheanum
Promluvit k oku člověka:
Hmotu mohly pohlit plameny.
Z duchovna má anthroposofie
Své stavbě dát promluvit
K duši člověka:
Plameny ducha
Ji ještě více utvrdí.

(*Duben 1923*)

* * *

Modlitby, které dal Rudolf Steiner rodičům a dětem

A různé další

Mluveno matkou před narozením:

A duše dítěte
budiž dána
podle Vaší vůle
z duchovních světů.

* * *

Po narození:

A duše dítěte
budiž mnou vedena
podle Vaší vůle
do duchovních světů.

* * *

Mluveno matkou před narozením:

Světlo a teplo
Božského ducha světa
Zahaliž mne.

* * *

Mluveno matkou:

Modlitba matky za své dítě

Do tebe nechť proudí světlo, které by tě uchopilo.
Provázím jeho paprsky teplem své lásky.
Myslím svými nejlepšími radostnými myšlenkami na hnutí tvého srdce,
aby tebe posilovaly,
aby tebe nesly,
aby tebe rozjasňovaly.

Sbírat chtěla bych před tvými životními kroky
své nejlepší radostné myšlenky,
aby se připojily ke tvé životní vůli
a ta aby se posilňující nalézala v celém světě
stále více sama skrze sebe.

* * *

Večerní modlitba pro malé děti, které se již samy modlí:

Od hlavy až k patě
obraz Boží jsem.
Od srdce až do rukou
cítím Boží dech.
Promlouvám-li ústy,
následuji Boží vůli.
Zřím-li Boha všude:
v otci i též v matce,
ve všech milých lidech,
ve zvířeti i květině
ve stromu i kameni,
nepociťuji strach před ničím,
jenom lásku ke všemu,
co mne obklopuje,
co je kolem mne.

(Neučit zpaměti. Dítě každého večera opakuje po dospělém slova, později jednotlivé řádky, až se poněmáhle naučí celé modlitbě.)

* * *

Ráno

Když vidím Slunce, myslím ducha Božího,
Když pohnu rukou, žije ve mně duše Boží,
Když učiním krok, jde ve mně vůle Boží,

A když vidím člověka,
Žije v něm duše Boží,
A ta žije také v otci a matce,
Ve zvířeti a květině, ve stromu a kameni.
Nikdy mě strach nemůže dostihnout,
Jestliže myslím...v duchu Božím,
Jestliže žiji...v duši Boží,

Jestliže kráčím...ve vůli Boží.
(*Ranní modlitba dítěte*)

* * *

Weisheit durchleuchte mich...

Moudrosti, prosvětli mě,
Lásko, protepluj mne
Sílo, pronikej mnou,
Aby ve mně povstal
Služebník svaté věci,
Pomocník lidstva,
Nezištný a věrný.

* * *

Ich schaue in die Welt...

Dívám se do světa,
V němž svítí Slunce,
V němž září hvězdy,
V němž leží kameny,
Žijící rostou rostliny,
Cítící žijí zvířata,
V němž oduševnělý člověk
Dává příbytek duchu.
Dívám se do duše,
Která žije v mém nitru. –
Duch Boží tká
Ve světle Slunce i duše,
V prostoru světa venku
V hlubinách duše uvnitř. –
K tobě, ó duchu Boží,
chci se obracet s prosbou,
Aby v mém nitru rostly
K učení a k práci
Síla a požehnání.
(*Pro děti*)

* * *

Z ducha vzniklo všechno bytí –
v duchu má kořeny všechn život –

k duchu směřují všechny bytosti.

* * *

Es keimen die Wurzeln in der Erde Nacht...

Rostliny klíčí v noci země,
Byliny pučí mocí vzduchu,
Plodiny zrají silou Slunce.

Tak klíčí duše ve schráně srdce,
Tak pučí moc ducha ve světle světa,
Tak zraje síla člověka v záření Božím.
(Modlitba před jídlem, u stolu)

* * *

V hlavě síla víry,
v srdci moc lásky,
v celém člověku silná naděje –
drží a nese život.

* * *

Kdo stále se snaží k duchu,
může bez bázně doufat,
že v pravý čas
nebude bez vedení ducha.

* * *

Ve světle žije moudrost.

* * *

Kolem mne žije mnoho bytostí,
kolem mne je mnoho věcí,
v mém srdci také –
mluví Bůh ke světu.

A mluví nejlépe,
umím-li milovat

všechny bytosti,
všechny lidi.

* * *

Bolest osvobozuje duši,
aby zesílila v duchu.

* * *

Slunce, ty svítíš nad mou hlavou,
hvězdy, vy záříte nad poli a městy,
zvířata, vy se pohybujete po matce Zemi,
rostliny, vy žijete silou Země a Slunce.

* * *

Pode mnou Země,
jež mne nese,

nade mnou nebe,
jež mne chrání,

kolem mne vzduch,
jenž mi život dává,

a ve všem Bůh,
který rád mne má.

* * *

Světlo Slunce proudí
šířemi prostoru,
ptačí zpěv zaznívá
vzdušnými nivami,
úroda rostlin klíčí
ze zemské bytosti,
a lidské duše se zvedají
v pocitech vděčnosti
k duchům světa.

* * *

Pravda budiž mé duši světlem,
Láska budiž mého srdce silou,
Bůh dlí ve mně.

* * *

Poznání je světlo a láska jeho teplo.

* * *

Poznej, že odvaha skrze tebe Zemi nese vzhůru.

* * *

Naděje a očekávání jsou síly duše.

* * *

Teprve, když světelné myslím,
svítí má duše –

teprve, když moje duše svítí,
je Země hvězdou –

teprve, když Země je hvězdou,
jsem opravdu člověkem.

* * *

Bytost řadí se k bytosti v dálavách prostoru,
bytost následuje za bytostí v běžích věků.
Meškáš-li v dálavách prostoru, v běhu věků,
pak jsi, ó člověče, v říši pomíjejícna.
Nad ní zvedá se však mocně duše tvoje,
zří-li v tušení nebo vědomě nepomíjejícno
mimo dálavy prostoru, mimo běh věků.

* * *

Při západu Slunce (*Beim Sonnenuntergang*)

Své bolesti vkládám do zapadajícího Slunce,
Svá utrpení vkládám do jeho zářícího klínu.
V lásku proměněné, ve světle vytříbené (*očistěné*)
se opět vracejte jako síla k radostným obětným činům

* * *

Ó Michaeli

Pod Tvoji ochranu se poroučím
Tvému vedení se přidružuji
Ze všech sil svého srdce
Aby tento den se stal otiskem
Tvé vůle nesoucí můj osud (*naše osudy*).

* * *

Jdeš-li k Pravdě,
jdeš sám,
nikdo Ti nemůže
na této cestě být bratrem Tvé cesty (*souputníkem*).

* * *

Ten, kdo smyslu mluvy rozumí,
tomu svět se odhaluje
v obraze;

ten, kdo duše mluvy naslouchá,
tomu svět se stává
živou bytostí;

ten, kdo ducha mluvy prožívá,
tomu darem dává svět
sílu moudrosti;

ten, kdo mluvou je s to milovat,
tomu mluva uděluje vlastní moc.

Tak se chci pokusit
obrátit srdce své, i vnímavost

k duchu a duši slova.

A v lásce ke slovu
teprve cele obsáhnout
vlastní svou bytost.

* * *

Děti nechávají pro nás – dospělé –
otevřené nebe,
aby měl k nám přístup duchovní svět.

* * *

Člověk potřebuje vnitřní věrnost,
věrnost k vedení duchovních bytostí.
Na této věrnosti může stavět
svoji věčnou jsoucnost a podstatu
a tím prostupovat a posilovat
věčným světlem
smyslové bytí.

(Rudolf Steiner, Úsloví pravdy)

* * *

Hledejte skutečně praktický hmotný svět,
ale hledejte ho tak, aby Vás neohlušoval
vůči duchu, který v něm působí.
Nehledejte ho v nadsmyslové slasti,
z nadsmyslového sobectví,
ale hledejte ho,
protože ho chcete nesobecky užívat
v praktickém životě, ve hmotném světě.

* * *

Z dalších meditačních námětů a průpovědí Rudolfa Steinera

K posílení statečného postoje v životě
Standhaft stell ich mich ins Dasein...

Pevně stavím se do bytí,
jistě kráčím cestou života,
lásku chovám v bytostném svém jádru,
důvěru pěstuji při všem konání,
naději vtiskuji do všeho myšlení.
Těch pět dalo mně mé bytí,
těch pět dovede mne k cíli.

* * *

Michaelská imaginace

Z Mocností Slunce zrozené,
zářící, světy milostí obdarovávající duchovní Moci;
Michaela zářivým být rouchem
jste Vy předurčeny myšlením Bohů.

On, posel Kristův, ve Vás označuje
lidi nesoucí, svatou vesmírnou vůli;
Vy, jasné bytosti éterických světů,
přinášíte Kristovo Slovo k člověku.

Tak zjevuje se zvěstovatel Krista
doufajícím, žíznícím duším;
jim necht' září Vaše jasné Slovo
ve vesmírném věku duchovního člověka.

Vy, žáci duchovního poznání,
přijměte Michaelův moudrý pokyn,
přijměte Slovo lásky vesmírné vůle
působící do vrcholných cílů duší.

(Meditace Michaelova, 29. 9. 1924)

* * *

Ins Wesenlose blickend mit dem Seelenaug...

Do bezpodstatna okem duše zíraje
a ve stínových obrazech myšlení
podle vymyšlených pravidel oddávaje se snění;
tak často bádá bloudící bytost člověka
po smyslu a cíli života.

Z hlubin duše čerpat chce odpovědi
na otázky směřující do dálav světových.

To přemítání však již žije v bludu
hned při svých nejprvnějších krocích,
a nakonec pak vidí, jak ono nazírání ducha
bezmocně v sobě se jen ztravuje.

(Zkouška duše)

* * *

Des Lichtes webend Wesen, es erstrahlet...

Světlo tkající bytost září
dálkami prostoru,
aby naplnila svět bytím.
Požehnání lásky zahřívá
sled času,
aby vyvolalo všech světů projevy.
A poslové ducha snoubí
světlo tkající bytost
s projevy duší.

A když s oběma může sesnoubit
člověk svoje vlastní „já“,
ožívá ve výšinách ducha.

(Brána zasvěcení)

* * *

Des Lichtes webend Wesen...

Světlo tkající bytost září
od člověka k člověku,
aby naplnila všechn svět pravdou.
Požehnání lásky zahřívá
duši na duši,
aby naplnilo všechny světy blažeností.
A poslové ducha snoubí

požehnání plná díla lidí
s cíli světů.
A když to obé může sesnoubit
člověk, který v člověku se najde,
zazáří světlo ducha teplem duše.
(*Brána zasvěcení*)

* * *

In deinem Denken lebem Weltgedanken...

V tvém myšlení žijí světové myšlenky,
v tvém cítění tkají světové síly,
v tvém chtění působí bytosti vůle.

Ztrať se ve světových myšlenkách,
prožij se světovými silami,
stvoř se z bytostí vůle.

Ve světových dálavách neskonči
ve snivé hře myšlení;
počni v dálavách ducha
a skonči ve vlastní duše hlubinách;
najdeš cíle božství
poznaje sebe v sobě.
(*Zkouška duše*)

* * *

Ich denke meine Gedanken...

Myslím své myšlenky.
Já jsem myšlenka
myšlená hierarchiemi kosmu.
Moje věčná bytost pozůstává v tom,
že myšlení hierarchií
je věčné.
A když budu jednou domyšlen jednou z kategorií hierarchií,
pak budu předán –
(jako lidská myšlenka
učitelem je předávána žákovi) –
kategorii jiné,
aby mne tato v mé věčné, pravé bytosti
myslila dále.
Tak pociťuji sebe

v myšlenkovém světě kosmu.

* * *

Es leuchtet die Sonne...

Slunce svítí
temnu hmoty;
tak svítí Ducha
všehojící bytost
temnu duše
v mém lidském bytí.
Kdykoli se upamatuji
na její mocnou sílu
pravým teplem srdce,
prozařuje mne
svojí polední silou ducha.

* * *

Aus dem Geiste ist alles Sein entsprungen...

Z ducha vzniklo všechno bytí,
v duchu má kořeny všechen život,
k duchu směřují všechny bytosti.

* * *

Ich schaue in die Sternenwelt...

Dívám se do hvězdného světa:
rozumím lesku hvězd,
když mohu v něm zřít
Boží, moudrostí plné myšlení světů.
Dívám se do vlastního srdce;
rozumím tlukotu srdce,
cítím-li v něm
Boží, dobrotivostí plné řízení člověka.
Nerozumím ničemu z lesku hvězd
a také ničemu z tlukotu srdce,
nezřím-li a necítím-li Boha.
A Bůh uvedl moji duši
do tohoto života;
povede ji vždy k novým životům.

Tak mluví, kdo správně dovede myslet,
a každý rok, který žije dále,
mluví více o Bohu, i o věčnosti duše.

* * *

Modlitba za národ

Christus, Heiland der Welt...

Kriste, Spasiteli světa, Pane démonů,
slyš naši úpěnlivou prosbu,
skloň se dolů z duchovních výšin,
zachraň náš národ, dříve než zemře.
Zbraňuj bludu,
věnuj jasnost,
zbraňuj pochybnosti,
posiluj víru,
zbraňuj mdlobě,
daruj nám sílu,
abychom mohli pevně stát
v bouřící době,
abychom podpírat mohli
chvějící se most,
sloužíce věrně
duchu člověka.

Pane, hyneme, pospěš pomoci, než utoneme v přívalu zátopy.

* * *

Průpověď za těžce nemocné

Srdce jež milují,
Slunce jež zahřívají,
Vy, šlépěje Kristovy cesty
Do Otcova v e s m í r u,
Vás volám já z vlastní hrudi,
Vás volám já z vlastního ducha,
Ó, spějte k němu ... (*jméno*)

Paprsky lidských srdcí,
Zbožnosti vřelé toužení,
Vy, rodná místa Kristova

V Otcově p o z e m s k é m d o m ě,
Vás volám já z vlastního ducha,
Vás volám já z vlastní hrudi,
Ó, žijte v něm ... (*jméno*)

Zářící lidská láska,
Hřející Slunce zář,
Vy, duševní roucha Kristova
V Otcově c h r á m u č l o v ě k a,
Vás volám já z vlastní hrudi,
Vás volám já z vlastního ducha,
Ó, pomáhejte v něm ... (*jméno*)

* * *

Ich war mit euch vereint...

Já byl jsem s vámi spojen,
zůstaňte vy spojeni ve mně.
Budeme spolu mluvit
mluvou věčného bytí.
Budeme činní,
tam kde působí výsledky činů.
Budeme tkát v duchu tam,
kde se setkávají myšlenky lidí
ve Slově věčné myšlenky.

* * *

Základní kámen

I.

Lidská duše!
Ty žiješ v údech,
které tebe nesou světem prostoru
do moře bytosti ducha;
na ducha se rozpomínej
v hlubinách duše,
kde ve vládnoucím bytí
Stvořitele světů
povstává vlastní já
v božském Já,

a ty budeš vpravdě žít
ve světové bytosti člověka.

Neboť vládne duch Otce výšin
vyvolávající bytí v hlubinách světů;
Vy, duchové sil,
dejte zaznít z výšin,
co v hlubinách najde ozvěnu;
a co praví:
Z božství pochází lidské bytí.
To slyší duchové východu, západu, severu i jihu;
I lidé nechť to slyší!

II.

Lidská duše!
Ty žiješ v tepu srdce a plic,
který tě vede rytmem času,
k cítění bytosti vlastní duše;
o duchu rozjímej
v duševní rovnováze,
kde proudící
světové tvůrčí činy
spojují vlastní já
se světovým Já,
a ty se budeš vpravdě cítit
v duševním působení člověka.

Neboť vládne v okruhu vůle Kristova
omilostňujíc duše ve světových rytmech.
Vy, duchové světla,
dejte z východu rozžehnout tomu,
co se utváří na západě;
a co praví:
V Kristu smrt stává se životem.
To slyší duchové východu, západu, severu i jihu;
I lidé nechť to slyší.

III.

Lidská duše!
Ty žiješ v klidu hlavy,
která tobě ze základů věčnosti

odhaluje myšlenky o světě;
na ducha nazírej
v klidu myšlenek,
kde věčné cíle Bohů
darují vlastnímu já
světlo bytosti světů
k svobodnému chtění,
a ty budeš vpravdě myslet
v základech lidského ducha.

Neboť vládnou světové myšlenky Ducha
v bytosti světů snažně prosíce o světlo:
Vy, duchové duší,
vyprosit dejte z hlubin,
co bude vyslyšeno na výšinách;
a co praví:
ve světových myšlenkách Ducha probouzí se duše.
To slyší duchové východu, západu, severu i jihu:
I lidé nechť to slyší.

IV.

Na rozhraní věků
vstoupilo světlo Ducha světů
do proudu pozemského bytí.
Noc – temno
dovládly;
jasné denní světlo
zazářilo do lidských duší;
světlo,
které zahřívá
prostá srdce pastýřů;
světlo,
které osvěcuje
moudré hlavy králů.

Božské světlo,
Kriste – Slunce,
zahřej
naše srdce,
osvěcu
naše hlavy,
nechť dobré je,
co zakládáme
ze srdce

a co chceme
svou hlavou
cílevědomě vést.

(Mantrická báseň „Základní kámen“, zazněla na Vánočním sjezdu“ od Rudolfa Steinera při založení celosvětové Všeobecné anthroposofické společnosti 25. 12. 1923 v Dornachu.)

* * *

Meditace před usnutím

Usínám (*Es gibt sich selbst zurück die Seele...*)

Než se probudím, bude moje duše
v duchovních světech.

Tam se setká s vůdčí bytostí
mého pozemského života,
která je v duchovním světě,
která se vznáší kolem mé hlavy.

Tam se setkám se svým géniem.

Než se probudím, měl jsem
své setkání s géniem.

Mávání perutí mého génia
dotklo se mé duše.